

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Magyaróra 8 korona
 Magyaróra 18
 Vidékre: Magyaróra 5
 Magyaróra 20

Felelős szerkesztő:
 Rudnánsszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyesületi ár 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A keserű labdac.

— márc. 9.

Az ország a züllés, hanyatlás, a feloszlás lejtőjén áll. Gazdasági, szellemi tespedés mindenfelé. A nép kimenekül ebből ez áldatlan országból oda, ahol lehet keresni s nincs megbénítva ipar, kereskedelem.

S mindezt minek köszönhetjük?

Az obstrukciónak, mely rákfenéje lett az országnak.

Ha nem égetik ki vége a magyar faj jogcímének arra, hogy uralkodó, vezérszerepet játszik.

Japán 3868-ban lett európaiilag művelt állammá, mi 1867-ben kaptuk vissza önrendelkezési jogunkat.

S mit vitt végbe, mit ért el ez az élelmes, törekvő, nagyesszű faj!

Szervezte magát teljesen s most számot tesz a régi, nagy európai nemzetek sorában.

Mi, fájdalom! még annyira sem vittük, hogy ezt az országot jó közigazgatással tudjuk ellátni. Hát a gazdasági szervezés? Arra még gondolni se lehetett.

Mert elforgácsoltuk erőnket meddő zártküzdelmekben. Kicsinyes pártpolitika, észnélküli buktatásokkal — ez a parlament működése.

Egymás után buktatja az ellenzék a kormányokat, mint a szélső asszony, akinek semmiféle cseléd nem tudja kedvét eltálatni.

Meddig tarthat ez az állapot?

Jól mondta Tisza István: a nemzet élni akar és élni fog!

Ez a mondás megérdemli, hogy szálló igévé váljék.

Magában foglalja röviden a helyzet kifejezését. Igenis, élni fog ez a nemzet és lesz ereje legyűrni azokat az elemeket, melyek a meddő, áldatlan, céltalan sérelmi politikán kívül mást nem ismernek. Teremtő, szervező, gyümölcsöző politika kell nekünk, mely vagyonosodást, gazdasági és szellemi fellendülést von maga után, különben nem bírjuk el a terheket, melyeket az önállóság ránk ró,

Ennek fejében bátran elnyelhetjük a labdacot, melyet a házszabály rendezéssel Tisza a nemzetnek bead.

Keserű labdac, de az orvosság is keserű és bizonyos, hogy ennek a nemzetnek fenmaradása a legfőbb érdek, melyet áldozatok árán is megkelt vásárolni!

A szólásszabadság elfojtását Tisza István nem akarja, csak a parlament munkaképessé tételét. Ennél fogva meg fog állni azon a határon, melyen túl a parlamenti intézmény veszélyeztetve volna.

Még a szabad angol nemzetnek is van módja, hogy az obstrukció pusztításának utját állja!

S ha nincs erőnk, hatalmunk, önuralmunk, hogy ezt behozzuk — be fogjuk hozni nem sokára, amikor a nemzetiségek és szociálisták az obstrukció fegyverével fognak ellenünk élni.

Nyeljük hát le a labdacot!
 A magunk javára történik.

márc. 9.

— **A képviselőház** tegnapi ülésében bejelentették, hogy Khuen Héderváry Károly gróf, ő felsége személye körüli miniszter lemondott mandátumáról, — Khuen Héderváry Károly gróf, mint ahogy eredetileg is tervezte volt, új választásnak veti alá magát. Tekintélyes jogász körökben ugyan azt a nézetet vallották, hogy Khuen-Héderváry grófnak, mint volt miniszternek, nem kell magát új választásnak alávetnie, minthogy azonban más oldalról az a vélemény merült fel, hogy ez esetben is helyén való az új választás, Khuen Héderváry gróf, hogy e kérdésben való további kontroverziák nak elejét vegye, mandátumának letévesére határozta el magát.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónk telefon jelentése. —
 Budapest, március 8.

Héderváry Károly gróf megjelent a folyosón, amiből a baloldalon legott arra következtetnek, hogy mindjárt az ülés elején vihar lesz. Ők jobban tudják, mert ők fogják csinálni a vihart. Percel Dezső azonban azt gondolja, hogy ha vihar, hát minél előbb keresztül kell esni rajta s már tíz órákor megnyitja az ülést.

A jegyzőkönyv fölolvása közben egyre esőndet kérnek az ellenzéken, de

együttal meg is akadályozzák, hogy csend legyen. A jegyzőkönyv hitelesítése előtt Hólió Lajos kéri, hogy Rákóczi hamvainak hazaszállításáról való részénél azt a szót visszazállítás helyettesítsék hazaszállítással.

Daróczy Aladár jegyző: Jelenti, hogy amugy is ez a szó van a jegyzőkönyvben, csak a Hock indítványában szerepelt ez a szó visszazállítás. (Derűtség jobbról.)

Egy tucat indítvány.

Lengyel Zoltán: Tizenkét indítványt tesz a jegyzőkönyvhöz. Kéri, hogy az 1904 szám a jegyzőkönyvben betűkkel legyen kiírva, hogy a legkegyelmesebb, legmagasabb szók kihagyassanak, hogy kéretvén helyett kér tétessék, hogy március helyett tavasz elő legyen stb. A móka javaslatokat megdöbbenve hallgatja mindenki.

Elnök: Jelenti, hogy az évszámra nézve már van határozat, hogy betűkkel irassék ki.

Lengyel Zoltán: Ennek ellentmond.
Elnök: Lengyel felszólalása a rabulisztika legmagasabb foka.

Lengyel Zoltán: Kérem szépen . . . (Nagy zaj. Ujjon le.) Indítványát visszavonja.

Elnök: A tavasz előrve nézve is van már precedens. Akkor ősz-utóról volt szó. (Derűtség balról) Kérem ne tegyék nevetségessé a házszabályokat.

Lengyel Zoltán: Indítványa novemberre vonatkozott, most március van.

Elnök: Kérde a Házat, hogy beleegyeznek e a kérdés ilyen elintézésébe, mint amelyet ő akar?

Eitner Zsigmond: A szavazás megajtése előtt öt perc szünetet kér.

Elnök: El kell rendelnem.

Szünet után:

Elnök: Fölteszi a kérdést. Elfogadja e a Ház Lengyel indítványát.

A többség elfogadja. A Ház ezután egymásután, fölállással való szavazással elveti az összes többi jegyzőkönyvi indítványokat s végül hitelesítik a jegyzőkönyvet.

Elnök: Következik az irományok előterjesztése, gróf Khuen-Héderváry Károly jelenti a Háznak, hogy miniszterré történt kinevezése miatt lemond temesvári mandátumáról.

Madarász József: A mandátum szó helyett a megbízólevél tétessék.

Elnök: A napirend előtt Ugron Gábor kér szót.

Ugron Gábor: Fölolvass egy levelet, melyben arra figyelmeztetik, hogy a honvédelmi miniszteriumból minden esendőrszárnnyról négy elszánt és erős esendőrt keresnek valamely eddig ismeretlen, de 1800 koronával dotált állásra. Minthogy az a gyanu, hogy egy parlamenti esendőrség szervezéséről van szó, kéri a minisztert, hogy adjon fölvilágosítást. (De-

rültség. Fölkiáltások jobbról: Féltek ugye?)

Elnök: Következik Gál Sándor bizottsági tag eskütétele.

Gál Sándor leteszi az esküt.

Elnök: Következik a névszerinti szavazás Szilágyvármegye közönsége által Rákóczi Ferenc és társai hamvainak hazaszállítása érdekében beadott feliratnak a kérvényi bizottsághoz miként leendő kiadása iránti indítványok felett.

Ehez a tárgyhoz Lengyel Zoltán azt indítványozta tegnap, hogy a Ház utasítsa a kérvényi bizottságot, hogy nyolc nap alatt tegyen jelentést.

Efölött az indítvány fölött a Ház névszerint szavaz s elveti Lengyel Zoltán indítványát.

Holló Lajos: Kéri a Házat, hogy engedjék meg neki, hogy az ujoncjavaslatához szólva, eltérhessen a tárgytól s egyébbről is beszélhessen.

Elnök: Kérdezi a Házat, hogy megengedi-e azt Holló Lajosnak.

A többség, egyszerű szavazással elutasítja Hollót e kérelmével.

Molnár Jenő: Kéri a Házat, hogy az ujoncjavaslatához szólva eltérhessen a tárgytól.

Elnök: Megengedi-e a Ház? . . . Ehez a kérdéshez névszerinti szavazás kéretett, azt tehát elrendelem. Előbb tíz percre felfüggesztem az ülést.

Szünet után: Névszerint szavaznak Molnár kérése fölött.

Lovász Márton, Eitner Ferenc szintén engedelmet kérnek, hogy a tárgytól eltérve beszélhessenek. Erről is névszerinti szavazások voltak.

Szünet után

Perczel elnök indítványozta, hogy a miniszterelnök holnap okolhassa meg a házszabályokat módosító indítványát.

Polónyi Géza az obstruálók sűrű közbeszólásaitól kísérvé támada Tisza indítványát, mely ellen minden eszközzel harcolni fognak.

Tisza azonnal válaszolt, megcáfolja Polónyi egyes kijelentéseit. Majd kijelentette, hogy az összes pártok részvételével parlamenti bizottság fogja megállapítani a végleges házszabály tervet.

Lengyel Zoltán a jobb oldal visszautasításai közt az elnököt támada, mire a többség az elnök indítványát elfogadta s az ülés véget ért.

A disznózsir veszedelme.

— A kókusz zsir. —

Ha az utóbbi évek zsiráit szemügyre vesszük, azt találjuk, hogy azok egészségtelen fejlődést, visszaesést mutatnak. A szokatlanul magas sertésárakkal alacsony disznózsir árak mm.-ként mintegy 8—9 K. áresést tüntetnek fel, addig a sertésárak ugyanezen két hónap alatt 5—6 K. emelkedést mutatnak. Ez, átlagszámítást véve, mintegy 15 K. értékcsökkenés a zsir árában.

Erthetetlen, egyenesen megmagyarázhatatlan jelenség volna a disznózsir árának csökkenése, ha tisztán a sertés piac alakulásából akarnók kimagyarázni, mert a legtermészetesebb folyamat az, hogyha az árú. melyből valamely nyers-termény előállítatik, drágul, akkor a belőle előállított nyers-termények árának is emelkednie kell. Mivel a disznózsirnál ennek a természetes folyamatnak éppen ellenkezőjét tapasztaljuk, világos, hogy itt az áralakulásra idegen tényezők gyakorolnak befolyást.

Az idegen befolyást, a disznózsir

értékvesztésének okát nem nehéz megtalálni: ez a kókusz-zsir.

A kókusz-zsir (vaj) 100 kilója nagyban ma 92 K., a disznózsir mmja pedig vagy 50 K.-val drágább. 33 százaléknyi különbség az árakban igen nagy s ez teszi megmagyarázhatóvá, hogy a kókusz-zsir fogyasztása folyton terjed, erősödik s a vidéken is mindenfelé hosszabb idő óta kurrens áru. A kókusz-zsir nagymérvű beözönlése folytán a magyar és osztrák kormány még tavaly a raffinált kókusz-zsiradékat az addig fizetett 1 arany forintos behozatali vám kedvezményétől megfosztva, a 10 arany forintos zsirvámterület alá vonták. A 10 arany forintos vám hatása csakhamar érezhetővé vált, olyannyira, hogy raffinált kókusz-zsiradék most már alig érkezik a monarkiaiba. De nem arra való az élelmeség, hogy egyszerűen beadja a derekát. Néhány osztrák gyár merészet és nagyot gondolna, kiokumálta annak a módját, hogy a 10 arany forintos vámmal versenyképtelenné lett kókusz-zsiradékat miként állíthatja elő maga. Egyszerűen berendezkedtek a kókusz-zsiradék raffinálására és rengeteg tömegű raffinátlan kókusz-zsiradékat hoznak be. Ennél fogva a kókusz-zsir, amely a disznózsir árát lenyomja, nemcsak, hogy nem kerül kisebb mennyiségekben forgalomba, hanem ellenkezőleg: a forgalom megnőtt, mert a raffinálás nyereségének megszerzése a versenyképességet még jobban növeli.

A kókusz-zsir raffinálására berendezkedett néhány osztrák gyár ilyformán kezébe kerítette a közös vámterület sertészsir-piacának a sorsát.

Olyan jelenség ez, amely fölötté figyelemre méltó akkor, amidőn Ausztriában, legnagyobb disznózsir- és hizott sertésfogyasztó piacunkon, 1903-ban nagyobb mennyiségű kókusz-zsiradékat (158.870 mm.) fogyasztottak, mint oda tőlünk átvitt sertészsirt (84.127 mm.)

Olyan intézkedések kellenek tehát, melyek a baj elharapózásának megakadályozására alkalmasak.

M. K. L.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A képviselő választói jog kiterjesztése.** Érdekes rendelkezés jött meg tegnap a város tanácsához a belügyminisztertől. A szerint a belügyminiszter utasítja a városi tanácsot, hogy az ez idei képviselő választók névjegyzékének egybeállításánál az összeíró bizottságok irjanak össze minden husz éven felüli férfit tekintet nélkül az adófizetésre a névjegyzékbe. A miniszter ezt az intézkedést előre látásból teszi. A mennyiben ugyanis a törvényhozás a képviselő választói jog kiterjesztéseinek tervbe vett reformját törvény útján megvalósítaná, a miniszter nem akarja, hogy az új törvény esetleg előkészület nélkül lépjen életbe s így már most megtette a fent hivatkozott intézkedéseket a választók névjegyzékének egybeállítására vonatkozólag. A hatóság pedig ennek kapcsán a miniszteri rendelkezés értelmében figyelmezteti az érdekelteket, hogy ne magyarázzák félre az összeírást vala-

melyes újabb megterhelhetést véelve abban, hanem igyekezzék minden 20 éven felüli férfi a névjegyzék egybeállításához szükséges egyéni adatokat, hűen és pontosan bemen-dani, saját polgári jogai gyakorolhatásának leendő érdekében.

× **A közigazgatási bizottság jelentése.** A közigazgatási bizottság 1903. évi működésének jelentését már egybeállította. A jelentés szokásos felülbírlására kiküldött bizottság az a városháza nagy tanácstermében ma délután fél 4 órakor fogja felülbírlálni.

× **Eskütétel.** Az országgyűlési képviselőt választók névjegyzékének kiigazítására hivatott küldöttség tagjainak egy része e hónap 7-én délután fél 5 órakor tette le Kovács József polgármester előtt a városháza könyvtár szobájában a hivatalos esküt. Minthogy az eskütételről néhányan a bizottság tagjai közül hiányoztak, ezeknek eskütételre, a polgármester újabb határidőül e hónap 11-ének délutáni 4 óráját tűzte ki a városháza nagy tanácstermébe. Az esküt a bizottság tagjai a polgármester kezébe fogják letenni.

EGYHAZ és ISKOLA.

A főiskola jogi tanárai tegnap délután 5 órakor a főiskola kis tanácstermébe gyűlésre jöttek össze. A gyűlésen néhány vizsgálati kérvény s egyéb apró dolgok felett határoztak.

Március 15 e a főiskolában. A főiskola hazafias ifjusága, mint minden évben, az idén is megemlékezik március 15-éről. A főiskola hittanhallgatói u. i. március 15-én délelőtt az oratórumban emlékünnepet rendeznek, az alábbi műsorral: Himnusz, a főiskolai énekkarból. Emlékbeszéd, Szabó Márton dr. főgimnáziumi tanártól. Szavalat, tartja: Jakab Lajos th. Szózat, az énekkartól.

Az ev. ref. egyház gazdasági bizottsága tegnap délután 3 órakor Vecsey Imre elnöklete alatt népes gyűlést tartott az egyház tanácstermében. Jelen voltak: Somogyi Pál a bizottság elnöke, Kiss Albert, Szilágyi Imre, Márton Imre, Márton Kálmán, Szele György és még sokan. A gyűlés megnyitása után elnök szép szavakban emlékezett meg Szinay Gyula haláláról, ki hosszú ideig a gazdasági tanácsnak elnöke volt. Haláláról jegyzőkönyvileg emlékeztek meg. Ezután folyó ügyek elintézésére került a sor, mely felett tanácskoztak fél öt óráig.

Hazafias ünnep a főiskolában. A debreceni ev. ref. főgimnázium önképzőköre, a főgimnáziumi zenekör közreműködésével március hó 12-én szombaton délután 5 órakor a főiskola disztermében Petőfi emlékére, irodalmi ünnepet rendez. A szép ünnep ügyesen összeállított műsora ez:

1. Megnyitó beszéd. Tartja Csürös Ferenc dr. az Önképző-kör felügyelő tanára.

2. Petőfi nóták. Előadja a főgimnáziumi zenekör.

3. Oda. Irta Julow Viktor gimn. 8. o. t. Szaválja Peleskey Sándor gimn. 7. oszt. tanuló.

4. Alkalmi beszéd. Tartja Oláh Béia gimn. 8. o. t. az önképzőkör elnöke.

5. Petőfi: Te vagy, te vagy barna kis lány. Magyar ábránd, Székely I.-től. Zongorán előadja: Tatay Zoltán gimn. 7. o. t.

6. Petőfi: Tündéralom. Szavalja: Kádár István gimn. 8. o. t.

7. Cipruslombok Etelke sirjáról. Értekezés. Irta és felolvassa: Eöry Kálmán gimn. 8. o. t.

8. Hubay: Mazurka moll. Hegedűn előadja: Schenk István gimn. 8. o. t. Zongorán kíséri: Tatay Zoltán gimn. 7. o. t.

9. Mily szép a világ. Költemény Petőfiől. Szavalja: Nagy Imre gimn. 8. oszt. tanuló.

10. Rákóczi-induló. Előadja a főgimnáziumi zenekör.

A főiskolai felsőbb tanulók olvasó egyesülete ma 9-én választmányi ülést tart a szenior, Harsányi Pál elnöke alatt. A gyűlés tárgya: az ifjusági gyűlés átirata az ifjuság Kossuth serlege ügyében.

A Szent-Anna-utcai sétány ügye.

— márc. 9.

Dr. Burger Péter orvos ur a *Debrecen* március 7-iki számában kifogásolja a *Szabadság* szombati számában megjelent cikkünket.

Kifogásolja „higiénikus” és „humánus” okokból, — mint mondja — Ha megszűnik a Szent-Anna-utcai sétány, — nincs a Szent-Anna-utcai gyermek játszótér! . . .

Most van még sétánya a Szent-Anna-utcai, érintetlenül, ugy, a mint volt. De ki az, aki gyermekeket látott játszani benne?

Míg az izraelita templom helyett nem adott a „Svetits intézetnek” . . . az ugynevezett „Karácsonyi napok” alatt népes volt a kétes értékű, állítólag egyedüli gyermekjátszó tér — és gurult a porondon a dió . . . meg a megszőgezett birsalma, volt élet, gyermeklárma bőven, de azóta . . . ha csak egy in intagrum restitio suam lesz a „Svetitset” illetőleg néma marad a gyermekszívajtól az egyedüli gyermekjátszó porond! . . .

Hogy pedig mi az oka annak, hogy nincs a „gyermekjátszó téren” gyermek, bizonyosan nem az, hogy nincs a Szent-Anna-utcai gyermek, hanem az, hogy máshol játszik a Szent-Anna-utcai gyerek. Hogy hol? nem nehéz rá felelni. — A Szent-Anna-utcaút szegő ház sorok csaknem kivétel nélkül el vannak látva kerttel . . . Ily körülmények között a szülők, talán szintén nem jutnak ellentétbe a Aigiéniával, ha inkább játszóják gyermekeiket a ház tartozékát alkotó otthoni kertekben, a mely portól óvott, mint a „gyermekjátszó-téren”, amelynek jó pár méter széles testét két oldalról is körítik poros utak.

Hogy az utcai lakók véleménye . . . egy utca átalakításánál mérvadó-e vagy nem? ezt nem vitatjuk a Dr. ural szemben! De hogy az utca véleményét meghallgatni méltányos . . . azt talán a Dr. ur sem vitatja el tőlünk . . . Mégis csak az utcák, tán a város, amint „nagy egész”-testének az erei . . . A Dr. ur, mint orvos talán igazat ad nekünk, ha azt mondjuk, hogy egy fő-ér operációjánál, (a Szent-Anna-utcaút pedig mi annak tartjuk a város testében) az ér érdeke az egész érdekétől nem választható el nagyon . . . Így hát, ha a Dr. ur nem foglalkozott még csak gondolatban sem a Szent-Anna-utcai lakosok véleményével a Szent-Anna-utca rendezését illetően, engedje meg, hogy a rendező hatalmat kezében tartó faktor, hadd számoljon azzal egy kicsit.

Gyermek-tereink nincsenek! — Ez igaz!

Hogy szükségesek-e? Erre igennel is — nemmel is lehet felelni. — A mi építkezési rendszerünk — még nem különbözött ki a tágas udvarokat; aztán ott van az elég könnyen megközelíthető gőzmalom kertünk, nagy erdőnk, amely a serdültebb gyermekeknek minden városi porba ékel, tenyérnyi parketét fölszögessé tesz.

De ott van a Csokonai vagy emlékkert és a vasuti kert! . . . Ki látott benne csak egy gyermeket is karikázni, vagy futkosni?

Az itt tanyázó egy pár gyermek — a dajkák kényelménél fogva jut e tenyérnyi földre, mert a dajka kedvesebbnek találja a porlepte padot, mint sem gyermeket cipelne karján — a nagy-erdőbe sétáljon . . . Ha parkozzák a Szent-Anna-utcai sétányt, leszámítva egyikét — említett okból — higiénikus dajkát, nem lesz futkosó, ugrándozó gyermek itt sem.

Amit mult cikkünkben kifejtettünk, amellett állunk.

Egy vonallal sem száll lejjebb a gyermek halandóság és nem emelkedik az egészség a Szent-Anna utcán, ha a mostani sétány füvesebbé és padosabbá vedlik.

Azonban függ össze ezzel a sétány ügygyel egy dolog, amelyet már mult cikkünkben is érintettünk; a piac!

Eminens érdek — és egy hatalmas terület, — egy egész város rész. — a teljes homokkert, az összes Szent-Anna utcával kapcsolatos gyár és munkás telepek ügye, ez az ügy!

A piac centralizálása egy 75 ezer lakossal bíró városban érdekesítő a centrumtól távolabb eső részekre, és még áldozat áron is de centralizálni kell azt!

A város, egy tartalmas darabjának az érdekét szolgálhatja ha a teljesen alkalmas helyet, — most teljes tökéletesen céltalan Szent-Anna utcai sétányt e decént realizáció céljára szánja . . . Mind az a mi most a Csapó utcai centrumban van, arányosan megosztva helyeztessék át e részre is. Legalább is az ugynevezett pércsi holmik, amik a mindennapi háztartásnak elkerülhetetlen cikkei.

Ha a Dr. ur azon véleményen van, hogy gyermekjátszó tér kell, ez sem ellenkezik ezzel a tervvel! . . . Csak dél előtt van piac pirosra játszhatja magát egy délután alatt egy gyermek!

Vagy tán a játszótér elengedhetetlen kelléke a pázsit?

Magyarországon a pázsit sehol sincs magában, mindig van a végiben oszlop.

Az oszlopon irás, rövid világos, velős: a gyepré lépni 10 korona birság terhe alatt tilos!

Vajha több volna ily módon a Szent-Anna utcai parkban a karikázó, ugrándozó gyermek amint így . . . lehet, ami nem vagyunk optimisták! . . .

A sétány jelen állapotában haszontalan, ez igaz! Mi bátorkodunk a hasznosság tevése — egy szerény utmutatást tenni.

Egyetlen ujjmutatással hasznosság tehet a város egy haszontalan teret. S ha szem előtt kívánja tartani a gyermekek higiénikus érdekét is, állítson padokat! — Csak a délelőttöket köti le a vásár.

Tehát csak a délelőttökön áldozza föl a gyermekeket . . . Az az mi azt hisszük ezen a délelőttökön sem az ugrándozó, kergetőző saját lábbon mozgó gyermekeket áldozza föl a város, csak egy pár higiénikus — dadát!

teljes tisztelettel;

A Szent-Anna utcai lakosok.

Nyílt levél!

Tek. Kovács József polgármester Urnak!

E helven fordulunk mi, polgárai e városnak, Önhöz polgármester ur, hogy érdekeinknek hathatós támogatója legyen, minden külső s belső befolyással, rábeszéléssel szemben. Mi, kik a Szent-Anna-utca környékén lakunk, tudjuk legjobban, hogy mire van szükségünk, s mire nincs.

Szükségünk van a Szent-Anna-utca, mint piacra, (a hely ezt igen megengedi, ugyszintén annak előnyös fekvése) szüksége van ez utca lakóinak egészségi szempontból (hygiénikus) az utca oly berendezésére, a hogy azt Acél Géza főmérnök ur javaslatba hozta s a hogy azt e tárgyban már megjelent cikk a Szabadságban kifejtette.

Nincs szükségünk ellenben a jelenlegi fasorra és a kettős kocsik köburkolatra.

Gyermekeinket utcára ki nem engedjük, hogy ott játszanak, s ha az udvarok a játékra nem volnának s a házban lévő kertek már nem alkalmasak, úgy felügyelet mellett, vagy a most készült Atilla-téri játszó fasorba, vagy a vasuti kertben, vagy a Nagyerdőre, emlékkertbe, Csokonai, fűvészkertbe, színházkertbe küldenénk, de semmi esetre sem a Szent Anna utcai fasorba, a hol a két oldali kocsik uttal járó veszélynek tehetnénk ki egyedüli kincseinket — gyermekeinket. Erre nem vállalkozunk. még Dr. Burger orvos ur ajánlatára sem.

Felkérjük tehát polgármester urat, mint pártatlan, önzetlen első hivatalnokát Debrecen városának, hogy a Szent-Anna utcát mielőbb — az Acél Géza ur javaslatára szerint — átalakíttatni, hogy a port (a mi a jövő hónapban már beáll s egész decemberig folyton tart), ne kelljen az ott járó lakosság tömegének (tűdőbaj ellen) folytonosan beszivni.

Ez általános érdekünk, kik ottan körül lakunk, de annál nagyobb a mi érdekünk, kik nem a Szent Anna-utcai lakunk, hogy a Szent-Anna-utca a napi piacnak egy része (pércsi sor) jöjjön.

Már nyolc napja elmúlt, hogy a pércsi sor a Csapó-utcaára került, erre az e tájékon lakó közönségnek igen nagy szüksége volt; de mi megvagyunk rövidítve, s ránk nézve ez igen hátrányos és sérelmes is. Bővebb fejtegetésbe nem bocsátkozunk, mert hiszen azt polgármester ur is igen jól tudja; különben is ennek bizonyítására elegendő, ha arra kérjük polgármester urat, hogy azoknak a mindenható uraknak, kik e tárgyban változtathatnak s dönthetnek, adja a kezükbe a város egy térképét, (a hol a külterületek jelenlegi népessége, s lakossága is feltüntethető), s úgy biztos vagyunk benne, hogy a Szent-Anna-utcaára fogják tétetni a napi élelmi szer vásár felét, akkor még mindig jut is, marad is Csapó-utcai nagyon elég élelmi szer — vásárlásra. Aki e kérelmünket ellenezné, az csak lelkiismeretlen dolgot követne el, az nem a közérdeket szolgálná . . .

Az eddig átélt nyolc nap a pércsi sor elhelyezése után teljesen igazolja kérelmünk jogos voltát, mi tudjuk ezt, kik erre lakunk, a legjobban, s ebben nem lehet mérvadó azon Uraknak a véleménye, a kik a Péterfián vagy Kossuth-utcai stb. laknak . . .

A piac kérdése, a piac megosztása s részben a Szent-Anna-utcaára való elhelyezése indított e nyílt levelünk megírására, mert azt akarjuk, hogy mindenki olvassa, a mi igen szükséges kérelmün-

ket, azért fordulunk tehát a Tek. polgármester urhoz is, hogy kegyes pártfogásában legyves szives részletetni sürgős kérelmünket. Ismerjük polgármester ur önzetlen jó szívét, s így bizunk ügyünk sikerében, annyival is inkább, mert a piac egy részének ide való beosztása, városunknak semmi áldozatába nem kerül s jó egészségünk se lesz azáltal kockára téve egy cseppet sem.

Vegyen minket polgármester ur atyai gondozásába s védelmébe, segítsen e tarthatatlan állapotot, hiszen nem szolgáltunk arra, hogy a város mostoha gyermekei legyünk.

A Szent-Anna-utcai külterület lakossága.

H I R E K

Szanatórium-est.

Rákosi Jenő Debrecenben.

— márc. 9.

A József királyi herceg szanatórium egyesület vasárnapi estjére nagy arányokban folynak az előkészületek.

Az uri közönség érdeklődése oly rendkívüli, hogy már tegnap csaknem az összes páholyokat előjegyezték.

A páholyok már ma kaphatók is lesznek Békés Lajos kereskedésében. A földszinti ülőhelyek és állóhelyek a mai naptól szintén válthatók Zádor Lajos és Borsos Kata üzleteiben.

A vendégek méltó fogadására is megtörténtek a kellő intézkedések. A rendezőség eleve gondoskodni kíván arról, hogy a vasárnapi vendéglátás a város hatóságával teljes egyetértésben menjen végbe s ezért a 250 tagú rendezőség szűkebb intéző bizottság érintkezésbe lépett a városi tanácsal, mely bizonyára figyelembe veszi, hogy ezuttal egyrészt az alföldi nép javára a legnemesebb életmentő jótékonyaságról van szó, másrészt pedig Debrecenbe először jön az ország egyik legnagyobb szellemi vezére, Rákosi Jenő.

Kétségtelen, hogy Rákosi Jenő ez időszerint vezére a magyar irodalomnak, a magyarosítás nemzeti harcainak, a magyar ujságírásnak és minden társadalmi mozgalomnak, mely a nemzet anyagi és erkölcsi erősítésére törekszik.

Rákosi Jenő egyetlen, de hatalmas fegyverével oly diadalokat vívott ki a magyarság és műveltség lobogója alatt, hogy az ő ünneplése csak díszére és becsületére válhatik Debrecen városának és e város nemes közönségének.

A vendégek vasárnap, e hónap 13-án a déli gyorsvonattal érkeznek Budapestről Debrecenbe.

A szanatórium-est az Arany Bika disztertermében vasárnap este lesz. Az előadás után a Bika földszinti étkezőjében társas vacsora, a diszteremben pedig tánc következik.

A rendezőség teljes odaadással buzgólkodik, hogy ez a szép ünnep s az ezzel összekapcsolt mulatság fényesen sikerüljön.

Az előjelekből máris látható, hogy vasárnap este az Arany Bikában ott lesz mindenki, ott lesz a város értelmisége, uri társasága, hölgyközönsége teljes számmal.

A szanatórium-est műsorát már összeállította a rendezőség. E szerint a műsor tiz számból áll.

A műsor a következő:

1. A helyi rendezőség nevében valószínűleg az elnök üdvözli a vendégeket.

2. Lukács György, Békésvármegye főispánja, a József-királyi-herceg-szanatórium-egyesület elnöke felel s röviden ismerteti az egyesület magasztos emberbaráti célját.

3. Balla Miklós előadja azt a *Prológját*, melylyel a budapesti nagyszabású szanatórium-estén is szerepelt.

4. Kun Béla költeményt olvas fel.

5. Tarnay Alajos, a nagyhirű, -zeneköltő és zongora művész zongorán játszik.

6. Szávay Gyula költeményt olvas fel.

7. Rudnyánszkyné Réthy Laura énekel.

8. Jászai Mari, a Nemzeti Színház tagja szaval.

9. Rákosi Jenő előadást tart.

10. Magyar Testvérek zenekara zenével fejezi be a hangversenyt.

Ezután a hangversenyterem tánc-teremmé alakult át és a rendezőség gondoskodik róla, hogy a tánc reggelig tartsa.

A Bika földszinti termében társas vacsora lesz a vendégek tisztelőire.

* Nagy változás a házi ezredben.

A helybeli 39-es gyalog ezredben körülbelül a jövő hónap elején talán 7-én, a nap még nincs pontosan meghatározva, nagy változás fog történni. Az ezred első zászlóalját ugyanis levezénylik Nevesinyébe (Dalmácia) honnan a második zászlóalj jön helyébe városunkba. A változást nagy sajnálattal veszik nem csak a levezényelt zászlóalj derék tisztjei, hanem városunk előkelőségei is. A derék jó kedélyű tisztjei, kik mind egy szálig igaz jó magyar emberek, egészen hozzánóttek városunk társadalmához, nem is csoda, ha nehezen esik a válás. A levezényelt zászlóaljjal eltávoznak városunkból: Müller József alezredes, zászlóaljparancsnok; Habacher János zászlóalj-segédtszt. Továbbá az első századdal: Harnisch Károly főhadnagy, Kereső Gyula hadnagy, Herman Géza tiszthelyettes. A második századdal: Mezey Géza százados, Radits Ernő főhadnagy, Hille Adolf hadnagy, Zombory Károly tiszthelyettes. A harmadik századdal: Blücher Frigyes százados, Miklóssy Sándor főhadnagy, Roykó Richárd hadnagy, Zvolenszky József tiszthelyettes. A negyedik századdal: No-

vek Bruniszlauz százados, Szilávik József főhadnagy, Simmeth András hadnagy, Reiter Károly tiszthelyettes. Az ezred itt maradó tisztikara nagyszabású bucsu ebéddel bucsúztatja a messze idegenbe távozó tagjait. A bucsu ebéd e hónap 19-én, szombaton lesz a Pavillon laktanya nagy ebédlőjében.

* **A kamara közgyűlése.** A kereskedelmi és iparkamara elnöki tanácsa tegnap délután 5 órakor Szabó Kálmán elnöke alatt ülést tartott. Ez alkalommal megállapította egyebek közt az elnökség a legközelebbi közgyűlés napját és napirendjét is. A közgyűlés napja márc. 17. s napirendjén szerepel a segédtitkár állás betöltése az elnöki tanács jelölése alapján titkos szavazással, szavazólappal történik. A közgyűlés előtt az elnökség informálni fogja a kamara bel- és kültagjait a jelölés sorrendjéről.

* **Esküvő.** Dr. Nagy Kálmán járási orvos, ma vezeti oltárhoz Szártory Petronella urhölgyet Miskolcon, Az esküvőre a kedvelt orvos rokonságából és baráti köréből és többen utaztak át tőlünk Miskolcra.

* **Szabad-iskola.** Ma délután 5 órakor Sáfrány Lajos tanár előadást tart a lélektanból a megyeháza tanácstermében. Az előadásra a művelt közönséget tisztelettel meghívja a szabad-lyceum intézősége.

* **Uj pénzügyi titkár.** A debreceni pénzügyigazgatóságnál némi változás áll be, amennyiben az egyik pénzügyi titkári állásra a pénzügyminiszter Nagy József pénzügyi titkárt helyezte át saját kérelmére Brassóba. Az érkező titkárt örömmel fogadják városunkban, kinek mint debreceni születésűnek kiterjedt rokonsága van itt.

* **Gazdák gyűlése.** A hatvan-utcai gazdák Koszorus Lajos elnöke alatt e hónap 13-án (vasárnap) délután 3 órakor a városháza nagytanácstermében gyűlést tartanak.

* **A magyar föld urai.** A statisztika beszédes számai közt böngészők érdekes adatokra bukkannak a magyar földbirtok megoszlása terén. Magyarországon az első nagybirtokos az állam 2,816,418 kat. holddal; a mágnások közül Eszterházy gróf 421,853 holdal, Schönborn Frigyes gróf 216,021 holdal, Frigyes kir. herceg 157,731 holdal, Festetics Tasziló gróf 133,541 holdal. A holt kéz birtokosai közül a nagyváradi róm. kath. püspök 189,936 holdnak, a hercegprímás 91,800 holdnak, a kalocsai érsek csak 23,143 holdnak az ura. A városok között Szabadka áll az első helyen 166,070 holddal, a második Debrecen: 99,618 holddal, Szeged a harmadikon áll 72,427 holddal.

* **Bőjtői istentisztelet.** Az ágost. hitv. ev. templomban szerdán d. u. 3 órakor bőjtői istentisztelet lesz.

* **Dohány esempészek.** Dózsa Lőrinc és Rác Zsuzsanna nagy motyóval mentek tegnap a Piac utcán. A közeli rendőr hogy hogy nem figyelmessé lett. Kérdőre vonta őket, mi lenne a batyuban. Eleinte szabadkozta de rövidesen kivallották, hogy hát dohány van biz' ott. A rendőrség letartóztatta a dohány esempészeket.

* **Kedvezményes só a gazdaközönségnek.** Az államkincstár a kincstári só-

ból az iparosoknak ipari célokra ugynevezett marhasót kedvezményes áron ad. A gazda közönség, mely erre a kedvezményre szintugy nem kevésbé jogosult volna a marhatenyésztés érdekeinek istápolásánál, abban ez ideig még sem részesült. Győr megye törvényhatósága most a gazdaközönség érdekében tehát feliratot intézett a pénzügyminiszterhez, melyben kéri, hogy az iparosoknak ipari célokra adott kedvezményes só adományozást terjeszse ki a gazdákra is. E feliratot Győr törvényhatósága hozzájárulásul tegnap megküldte a debreceni gazdasági egyesületnek is, mely a gazdák érdekeit mélyen érintő felirathoz minden esetre szintén hozzá fog járulni.

* **Meghalt az utcán.** Szöllősy János derecskei gazdálkodó tegnap reggel egyetmást bevásárolni jött Debrecenbe. Ép a piacra ment, midőn a Kistemplom előtt hirtelen rosszul lett s összeesett. A kórházba szállították, de utközben már meghalt. Hozzáartozóit táviratilag értesítették a gyászos esetről. Felesége tegnap délután be jött Debrecenbe, hogy hazaszállíthassa, hirtelen elhunyt urát Derecskére.

* **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal jelentése szerint tegnap a következő egyének hunytak el: Pitlár Róza róm. kath. 4 éves. Izák Sándor ev. ref. 56 éves. Ozv. Boda Pálné ev. ref. 81 éves.

* **Drágább lesz a zománczedény.** A magyar zománczedénygyárak kartelt akarhatnak létesíteni. Bár minden kartel elítélendő, mert a fogyasztók kizsákmányolásával jár, ez a kartel legalább egy tekintetben dicéretes kivétel lesz: hogy tudniillik a magyar gyárak teljesen önállóan szövetkeznek és különösen a termelési kvótát az osztrák gyáraktól függetlenül fogják megállapítani. Az osztrák gyárakkal csakis az egyöntetű ármegállapítás tekintetében fognak tárgyalni. máskülönb pedig minden egyéb kérdésben teljesen függetlenül járnak el. Természetes, hogy a kartel első dolga az árak felemelése lesz.

* **Elveszett arany óra.** Tegnap délután egy és két óra között a Péterfia utca 61 számú háztól a nagyerdei uton elveszett egy 2 fedelű, kerek női arany óra. A becsületet megtaláló szép jutalomban részesül, ha beszolgáltatja a rendőrség bűnügyi osztályához, vagy a Péterfia utca 61 számú házhoz.

* **Amerikai humor.** Énekesnő: Látta már az új gyémántfüggőimet? Nézze csak meg a füleimet.

— Valóban igen nagyok és feltűnőek.

— Ugy-e?

— A fülei tudniillik.

*

— No, milyen az új jelölt?

— Sokat-igérő.

*

Mrs Snobbs: Olyan leányt szeretnék, aki jó családoknál szolgált.
Helyközvetítő: Akkor az ajánlkozó pompásan megfelel. A legutóbbi hat hónap alatt a város kilenc legelőkelőbb családjainál volt szolgálatban.

*

— Biuffey azt mondja, hogy ő mindennap elmegy munkát keresni.

— És idáig kedvezett neki a szerencse?

— Igen, még nem talált munkát.

*

Asszony (az ajánlkozó cselédleányhoz): Es szereti a gyerekeket is?
Leány: Az a fizetéstől függ.

* **Verekedés a vásárban.** A tegnapi marhavásárban egy tehén vásárlása közben Fehér László és Gutten Adolf ügynök között nézeteltérés támadt, mire Fehér, dühében botjával megverte az ügynököt, annyira, hogy alig tudták eszméletre kelteni. A dolog a bíróság elé kerül.

* **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-féle magvakat vessenek Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed Mauthner Odön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapest, Rottenbiller u. 34, mindenkinek ingyen megküldi A kitűnően tisztított legnagyobb csiraképeséggel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok, takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választékban.

* **Korea.** Erről a mostanság sokat emlegetett országról olvasunk néhány érdekes adatot egy francia folyóiratban. A szóban forgó cikk írója szerint a koreai őslakók vére annyira összevegyült a hunokéval, mongolokéval, tatárokéval, japánokéval, hogy ma már nagyon nehéz magunknak szabatos fogalmat alkotnunk az őstípusról. A koreaiak szerezetrementők és vendégszeretők: hajdanta házuk mindig nyitva állt az utazóknak, pedig büszkéek és megvetik az idegent, de nem nyilvánítják ez érzésüket. A nemzeti nyelv különbözik a kínai, mandzsu és japán nyelvtől; a tudósok nyelve a kínai. Koreában 1897 december havában egy katolikus püspök és 3 benschülött pap volt, a kik 32.217 koreai katolikus fölött lelkészkedtek; azonkívül volt 27 francia misszionárius, a kik 27 templommal vagy kápolnával rendelkeztek.

* **Rövid hírek.** A velszi hercegi pár Bécsben. Bécsből jelentik, hogy a velszi herceg és neje április 19-én Bécsbe érkezik Ferenc József király meglátogatására. A hercegi pár számára a Burgban ugyanazt a lakosztályt rendezik be, amelyben Edvárd király lakott. — Az angol király betegsége. Londonból jelentik, hogy Eduárd király egészsége már majdnem egészen helyreállott. Szombaton este már ebédet is adott a diplomatáknak. — Steindl Imre emléke. Az országház építő művészeinek Steindl Imrének emléket most helyezik el az országház oszloposarnokában. A mellszobrot Strobl tanár mintázta. — Olasz lobogó elkobozása Triestben. Tegnapelőtt reggel a Piazza Grandén, mint távirat jelenti, egy szállón kitűzték az olasz lobogót, nemsokára megjelentek a rendőrök s a lobogót eltávolították. — Az amerikai magyarok koszorúja. Az amerikai magyarok elhatározták, hogy március 15-én megkoszorúzzák Petőfi, Kossuth szobrát. Perényi Béla a newyorki dalkör elnöke már Budapestre érkezett, hogy a koszorukat elhelyezze.

* **Apró rendőrségi hírek.** Ellopott pénz. Nagy József jelentette tegnap a rendőrségen, hogy míg nem volt otthon, lakásáról 13 kor.-t eddig még ismeretlen tettes elvit. A rendőrség nyomoz az eltűnt pénz után. — Megkerült ruhák. Harangi Jánosnétól még a múlt ősszel elloptak néhány rend ruhát. Hiába keresett utánok, míg végre tegnap az utcán felismerte ruháit egy szakácsnőn. A rendőrség előtt követeli a fellelt ruháit. — Megvert asztalos. Koós Lajos helybeli asztalos-mester orvosi látélet kíséretében panaszolta tegnap a rendőrségen, hogy Sz. K. helybeli színész nagyon megverte. — Eltűnt öltözet. Bányai János ruhájáért ment panaszra tegnap. Ujdonatuj magyar ruháját eddig még ismeretlen

tettes elemelte a szegről. A rendőrség kutat az eltűnt ruha után.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti-festészeti és fénykép nagytáji műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

x Férfi, női egyenruhákat függönyöket, napernyőket legjutányosabban tisztít **Elek András Egyháztér 3 szám.**

Ma este az **Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.**

Az orosz-japán háború.

Vladivosztoz ostroma.

London, márc. 8. A Standardnak Pétervárról tegnapi kelettel azt táviratozzák, hogy a lap pétervári tudósítója arról értesül, hogy Miklós cár táviratot kapott, melyben az áll, hogy a japánok egész nap ostromolták Vladivosztozot, de nagy kárt nem tettek. A távirat továbbá azt jelenti, hogy egy vagy két cirkálóhajó elsüllyesztetett.

London, márc. 8. A Daily Telegraph jelenti Tokióból e hó 6-áról: Hír szerint a jelek arra mutatnak, hogy Vladivosztoznál megindult a jégzajlás. Azt hiszik, hogy a kikötő március végén, tehát nagyon korán lesz jégmentes.

New York, márc. 8. Tegnapi tokiói távirat alapján azt hiszik, hogy az orosz vladivosztozoki hajóhad mostanáig a Tumen folyó szomszédságában a csapatok mozdulatainak fedezésére a Possiet-öbölbe Thumen-Nulához közel van. Szavahihető forrásból az hírlik, hogy az orosz felderítő járőrök nagy megerőltetés között mintegy Konsongig hatoltak előre. Ugy látszik, hogy ott jelentékeny orosz csapat operál. Azt hiszik, hogy az oroszok a Tumen folyó mellett erős állást foglalnak el és azt megerősítik.

Orosz vereség.

New-York, március 8. Szejouli jelentések szerint az orosz csapatoknak északi Koreán sok kártevés esik rovásukra. — Március 4-én Range közelében koreai és orosz katonák összeütköztek és 30 orosz elesett. Hír szerint az oroszokat visszaszorították a Jalu folyón által.

A szárazföldi harctér.

London, március 8. Pjong-Jangból táviratozzák: Szerdán 2000 főnyi orosz lovasság 7 ágyuval Vicsu felé visszavonult s utközben lerombolta a táviróvezetékeket.

A Mandzsur leszerelése.

London, márc. 8. A Daily Chronicle a következő hirt kapja Sanghaiból e hó 6-áról: A pekingi orosz követ a sanghai orosz konzult táviratilag felhatalmazta a Mandzsur nevű ágyunaszád felfegyverzésének, melyet a japánok a Jangoe torkolatánál lefoglaltak, eltávolítására. Az ágyunaszád ágyuinak zárait és töltéseit valószínűleg átadják a vámhatóságoknak. Az Akiesusima nevű japán cirkálóhajó Sanghajt a Mandzsur leszerelése után elhagyja.

Japán foglalás.

London, márc. 8. A Timesnek jelenti Pekingből tegnapi kelettel: A japáni

hajóbad február 29 én elfoglalta Hai-Jan-Taut, az Elliot-szigetek egyikét, amelyet az oroszok február 23-án hagytak el. A szigeten csak szénkészleteket és jelzőzászlókat találtak.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Márc. 9. szerda: Brankovics György. színmű.

Márc. 10. csütörtök, először: Fecskék, daljáték.

Márc. 11. péntek: Fecskék, daljáték.

Márc. 12. szombat: Fecskék, daljáték.

Márc. 13. vasárnap d. u.: Fifin, daljáték, este: Magdolna, színmű.

— (Pályázat a debreceni színházra)

A városi tanács Vecsey Imre főjegyző elnöklésével tegnap rendkívüli tanácsülést tartott, melyen Oláh Károly előadása alapján véglegesen megszövegezték a színház pályázati feltételeit. A tanács határozata általánosságban nem változtatott a már ismertetett feltételeken. A színházat hat évre adják bérbe, a színházgató tízezer korona évi segítséget kap, köteles a karszemélyzet számát 4-gyel emelni, a többi pont marad a régi azzal a különbséggel, hogy még a cukrászterem helyisége és jövedelme is az igazgatóé.

Végül a pályázati hirdetésbe felveszik azt a pontot, hogy távirati és utóajánlatokat a tanács nem vesz figyelembe és fenntartja magának a jogot, hogy a feltételekre való tekintet nélkül választhat az ajánlatok közül, a pályázókat pedig arra kötelezi, hogy ajánlatuk bármely irányban három hónapig köti őket. — Most aztán Oláh tanácsos a tanács megbízásából átmege Nyiregyházára és M. Szigetre, a szövetséges két várostól megszerzi a hozzájárulást és erre a tanács haladéktalanul kiírja a pályázatot.

— (Szigligeti?) Teljes joggal tehetünk kérdő jelet Szigligeti neve után, ha a debreceni színház műsorából óhajtjuk megtudni, ki volt Szigligeti? 118 színművet írt, elévülhetetlen érdemeket szerzett, megteremtette a magyar színpadi műfajt, a népszínművet, született ezelőtt 90 évvel 1814. márc. 8-án. De hát mi köze mindehez a debreceni színháznak, melynek színpadán — Szigligeti születésének kilencvenedik évfordulójakor olyan remekül lehet igazgató vetkezési jelenettel fejleszteni a nemzeti színművészetet!

— (Rákosi Jenő a műsoron.) Több levelet kaptunk a színházba járó közönség köréből. E levelek írói mind azt kérdezik, mi lehet annak oka, hogy a midőn Rákosi Jenő vasárnap először jön Debrecenbe, a színház műsorán a Magdolna és nem a költő valamely más alkotósa szerepel? A legtöbben Ezópust, Rákosi Jenő e remek vigjátékát szerették volna látni ez alkalommal. Mások az Endre és Johanna hatalmas költészetére szomjaznak. Felemlítettük e kívánságokat. De a kik a színházi belső körülmé-

nyeket ismerik, azok véleménye szerint mégis csak legokosabb a Magdolnát nyújni, darálni.

— (A nagyváradai színtársulat. Nagyváradon Somogyi igazgató új társulatának uévsorát kedvetlenül fogadta a színházi bizottság is, a közönség is. Az új társulat szám szerint is kisebb, aztán meg olcsóbb és hiányosabb az eddigieknél. Általában feltűnő visszaesés és bizonyítékának tartják e névsort, mely egyébaránt a következő:

Nők: Aradi Aranka, Agnelly Irén, B. Horváth Irma, Benkő Jolán, Berlányi Vanda, B. Koppán Margit, D. Tóth Böske, E. Kovács Mariska, F. Szabó Mariska, H. Cene Stefi, K. Komáromy Eszti, Feledi Boriska, Lengyel Margit, Lengyel Klári Magda Eszti Pataky Vilma, Pataky Anna, Pataki Ilona, Szavasi Ilona Szathmáriné, T. Pogány Janka, Wlassák Yima, Vankné, Verő Janka, Zách Terka, Orley Flóra, Somogyiné Nagy Julia.

Férfiak: Bognár János, Bécezi Gyula, Békefi Lajos, Bartók Endre, Bokros László, Dési Alfréd, Erdélyi Sándor, Gaidzsinszky Pál, Halmai Lajos, Erdélyi Miklós, Horváth Kálmán, Irmái Béla Juhász János, Krasznay Andor, Kohári Pál, Kuttner József, Losoczy Gábor, Miksai Emil, Mártonfalvi György, Kiss Sándor, Klenovics György, Rédei István, Rába István, Szathmáry Árpád, Tóth Elek, Vank István, Tihanyi Miklós és Simády Zsigmond.

— (A színházgató hiráása.) Szerdán kerül színre Obernyik Károly 5 felvonásos szomorujátéka a „Brankovits György“. A szomorujáték szereposztása a következő: Brankovics György, Szébia fejedelme — Csiky László, Gerő — Krasznay Ernő, István — Csige Ilonka, Lázár — Cserny Béla, Pál — Nagy János, Iván — Virágháty Lajos, Székely János — Sebestyén Géza, Hunyadi László — Pataki Béla, II-ik Murat, szultán — Klenovits György, Cselebi — Szalay Károly, Vazul — Szilágyi Aladár, Radó — Iványi Antal, Mara — Menszáros Margit, Fruzina — Havasi Szidi, Ayda — Püspöky Rózsai, Zulma — Székely Ilona, Szolga — Faragó Ödön.

Szerdán tartják a főpróbát Konti József 3 felvonásos legújabb operettjéből, a „Fecskék“-ből. A darab meséje az első felvonásban a „Fecskék“ intézetének társalgójában játszik a II-ik felvonás Roger parkjában és a III-ik Madridban az udvarnál 1740-ben. „Fecskék“ csütörtöki premierjére jegyek előre válthatók.

EGYLET.

A tisztviselők önszegélyző egyesületének közgyűlése. A debreceni tisztviselők önszegélyző egyesülete március hónap 20-án délelőtt 10 és fél órakor a Jogász és Tisztviselői Kör-nek gróf Dégenfeld tér 2-ik szám alatt levő helyiségében rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai lesznek: 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag megválasztása. 2. Az igazgatóság jelentése az egyesület 1903-ik évi működéséről, az 1903. évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentésének bemutatásával; határozat a felmentvény megadása tárgyában. 3. Ugyanannak javaslata a tisztviselők jutalmazása, a tisztajövedelem felosztása és kö-

szönetnyilvánítások tárgyában. 4. Az alapszabályok értelmében esetleg a közgyűlés előtt 3 nappal beadott indítványok tárgyalása. 5. Hét kilépő és egy elhal igazgatósági rendes tagnak 3 évre választása. 6. A felügyelő-bizottságnak újabb egy évre megalakítása. A közgyűlés után az igazgatóság alakuló ülést tart.

A közgyűlési meghívóval kapcsolatosan az egyesület igazgatósága kiadta az 1903. évi veszteség és nyereség, valamint mérleg-számláját is, melyből kitetszik, hogy az egyesületnek az 1903. év végével 32,034 korona és 10 fillér volt a vagyona.

Az egyesület 1903. évi tiszta nyeresége mindennemű költség, továbbá a tartalék és segélyalap szabályszerű javadalmasításának levonása után 918 korona 02 fillér, ehhez hozzávéve az 1902. évről áthozott 283 korona 84 fillér maradványt, rendelkezésre áll 1201 korona 86 fillér, mely összegre nézve azt javasolja az igazgatóság, hogy belőle az alapszabályok utáni 5 százalékkal számítva, 978 korona 69 fillér osztalékkul adassék ki; a fennmaradó 223 korona 17 fillér pedig új számlára vitessék át.

A Siketnémákat gyámolító Debreceni Egyesület f. évi március hó 16-án, d. e. 11 órakor, a vármegyeház nagytermében tartja rendes közgyűlését. Targy: 1. Elnökválasztás. 2. Az igazgatótanács jelentése az egyesület eddigi működéséről. 3. A felügyelő bizottság jelentése a pénzügyi számadásokról és a felmentvény megadása feletti határozat. 4. Az évi költségvetés megállapítása. 5. A felügyelő bizottság tagjainak választása. 6. Esetleges indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlés előtt 3 nappal az elnökségnél beadattak. Debrecen, 1904. március 3 án. Rásó Gyula s. k. kir. tanácsos, alispán, egyesületi alelnök.

Március 15-iki ünnep Ujvároson. Az ujvárosi polgári olvasó kör és a 48-as olvasó egyesület nagy ünnepélyességgel emlékeznek meg március 15-ikéről. Az nap délután ünnepély lesz, melyet este nagyszabású táncvigalom követ. A rendezőség már is erősen készül s mindent elkövet a mulatság sikeréért.

TAVIRATOK.

A politikai helyzet.

Budapest, márc. 8. A szabad-elpárt ma esti értekezletén Tisza miniszterelnök lelkes éljenzés között kijelentette, hogy ragaszkodik ahhoz, hogy az állandó házszabályt szintén rövid uton tárgyalják a Házban. Az alkotmány erős fátylaja a korona bölcsesége e nehéz időben. De kitörölhetetlen gyalázat volna, ha a nemzet koronás királyával egyetemben nem volna elég erős a parlamentarizmust fenyegető veszély elhárítására. Az értekezlet lelkes han-

gultban — Éljen a király kiáltásokkal ért véget.

A disszidensek Apponyi Albert gróf elnöklésével este tartott értekezletükön elhatározták, hogy Tisza indítványát minden parlamentáris eszközzel megátolják.

Bánffy Dezső lemondása.

Budapest, márc. 8. Bánffy Dezső báró lemondott főudvarmesterei állásáról, hogy a legelső alkalommal képviselői megbízást vállalva a képviselőházban mint az új párt vezére helyet foglalhasson.

A bodajki pótválasztás.

Bodajk, márc. 8. Ma volt a pótválasztás gróf Széchenyi szabadelpvüparti és Percel néppárti jelölt közt. Percel néppárti 1180 szavazata ellenében Széchenyi 1557 szavazattal képviselővé választották.

Gabonatözsde.

Budapest, március 8. Buzakínalat mérsékelte, vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 18,000 métermázsa került forgalomba tartott áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: esős.

Buza áprilisra	8.54—55.
„ októberre	8.45—46.
Rozs áprilisra	6.73—74.
„ októberre	6.80—82.
Zab áprilisra	5.75—76.
„ októberre	5.81—82.
Tengeri májusra	5.45—46.
„ júliusra	5.56—57.
Répe augusztusra	11.50—60.

Neustein Fülöp Cukrozott hashajtó labdaccai

Megyek evés után a legjobb eredményt használhatván és legkiválóbb orvosok által mint

gyengéden hashajtó, feloldó szer

ajánlatnak, az emésztést nem akadályozzák. Teljesen ártalmatlanok, Cukrozott alakjuk végett a gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz csak 2 korona o. é. 2.45 korona összeg előzetes beküldése esetén egy tekercs bérmentesen küldetik

Kérjük NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó labdaccait Valódi csak ha minden doboznak oldala a törvényileg bejegyzett „Hó Leopold“ védjegyünkkel, vörös-fekete nyomtatással van ellátva. Védjegyzett dobozaink, utalványain és csomagolásainknak a „PhilipkeNeustein Apotheke“ aláírásukkal tartalmazniok.

Raktárak Debrecenben: Balázs Ó. Füleky P. Mihailovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B.

NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerháza a „Szt. Lipóthoz“ Wien, I. Bez., Plankengasse 6

Igen alkalmas ntázásoknál,
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva
Bizonyítvány kelt Bécsben 1887. jul. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen
fogtisztító szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizek nem elégségesek a foghúson mindig újlag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csak mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítően és antiszeptikusan ható fogtisztító szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont“ már az összes kulturállamokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

10 HP cséplőgép, Clayton és Shuttleworth gyártmányu, Debrecenhez nagyon közel 500 koronaért eladó. Szücs Odön Budapest VI Nagy-Mező utca 66.

SZŐLÖLUGASZT

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Ezre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha meg is, termést nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkiválóbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s minden olyan ház, melynek fala mellett a legcsakélyabb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek a legremekebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím: É. nelli első szőlőoltványtelep Nagy Kágya, u. p. Székelyhid.

Csász. és kir.

udvari szállító

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fényerém mindenféle világos és fekete bőrnemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált peccés, sárga vagy barnabőrnek s Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1882. Gyári raktár Budapes V. Lpót-körut 24. (Briefadresse Wien III für Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife. Mindenütt kapha tá

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai

Debrecen, kistemplom bazár.

Megérkeztek a

Tavaszi di vat

gyönyörű ujdonságai,
ruhaszövetek és selymekben

!! Óriási választék !!

Szabott árak.

NOXIN

Cipő créme

(törvényileg védve)
sevrő és kid box-kalf-bőr fényesítéséhez. A bőrt puhítja s vízátthatanná teszi, annak tükröfényt kölcsönöz. Kapható drogériákban, jobb cipőüzlet, bórkereskedés, festék és fűszerüzletekben.

„Uranos” vegyszeti gyár
HOCHSINGER TESTVÉREK 8
Budapest, VI., 5. Rózsa utca

Miért szenved

ezer és ezer ember minden ok nélkül rendetlen és krónikus szorulásban, elzsírosodásban, szakadásban??

Ezek ellen fűzetem ad felvilágosítást, mely ingyen kapható.

Dr. M. Remanns, (Maatsricht
(Holland.)

Virágot kedvelő és kert gazdák közönségéhez!

Van szerencsém tavasz beáltával tisztelettel figyelmüket felhívni arra, hogy nálam csakis legjobb minőségű és legmegbízhatóbb fajok, kipróbált jó csiraképes séggel **vetemény és virágmagvak kaphatók.**

Megnyugvásom az, hogy 18 évi ittlétem alatt magas polcra emeltem a helyi kertészetet.

kiváló tisztelettel

Paczelt János.

Nemesített rózsákból nagy készlet olesón.

Gölkök és kocsorok Gserges nyíló virágok

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FÖTÉR 31-ik SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-créme arcszépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sörör, szepő s egyéb tisztátalanságnál. 1 tégely harmat-créme ára 1 korona. A kréméhez használ- **Harmat-arcpor,** mely az arcnak landó poudert, a

kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s créme színben. Kötő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoboz** ára 50 fill. **Nagyobb** a legkiválóbb dobozó 1 és 2 kor. **A Molitergin** arc s különö-

sen kézbőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű légyságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, pu- hává változtat. **Egy üveg Molitergin** ára 1 korona.

Mihalovits J. gyógyszerész a „Kigyó“-hoz Debrecen.

Növényi-hajszesz. Dr. Borsos-féle Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz. Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajszesz** ára 1 vagy 2 korona.

Növényi hajkenőcs. Dr. Borsos-féle Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatásu hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is, teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Egy tégelyhajkenőcs ára 1 korona **Iztelen csukamájolaj**

A Mihalovits-féle teljesen izetlen szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle

China-bor.

China vas bor.

Condungó-bor.

Pepsin-bor.

Egy üveg ára
1 korona 60 fill

Szomorodri borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógytétel tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában